

ယိတ်ပဲပုၤတူၢ်ကွီၢ်တၢ် အယိတ်ဒိၣ်အဆိၣ်န့ၣ်လီၤ.

- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယး ပုၤတူၢ်ကွီၢ် အတၢ်ယုၤသကွၢ်ကညး, လၢအပၣ်ယုၤဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢက လၢထီၣ်ဒေၣ်န့ၣ် တၢ်တဲၣ်ဂ့ၢ်လီၢ်တၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်စံၣ်ညိၣ်ဒိၣ်ကန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်စုၤလီၢ်ဒိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢတၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါန့ၤပဲ ပုၤတူၢ်ကွီၢ်တၢ်ယုၤလၢတၢ်က တၢ်သံမၤဟါမၢ်ကွၢ်အတၢ်မၤကမၢ်ကွီၢ်မ့ၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိအတၢ်ကွဲးနီၣ် အခါန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်ယၢၤထီၣ်ရီၤ

General Crime Victims Hotline
1-866-385-2699

Crime Victim Reparations
(651) 201-7300

Ramsey County Jail
(651) 266-9350

Ramsey County Probation
(651) 266-2300

VINE (Inmate Release Notification)
1-877-664-8463

Orders For Protection
(651) 266-5130

**St. Paul Intervention Project
(Advocacy and Support Group)**
(651) 645-2824

The Most Livable
City in America

တၢ်ဟံၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ယးတၢ်မၤတရီၤတပိ

န့ၣ်မ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤကမၢ်နတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဒ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အသိးအယိ, ကိးကွီၢ်မ့ၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညိၣ်ယုၤန့း (Crime Victim Justice Unit) ၆၅၁-၂၀၁-၇၃၀၀, ၁-၈၀၀-၂၄၇-၀၃၉၀, ext. 4, or TTY ၆၅၁-၂၀၅-၄၈၂၇

ဆဲးကျၢပုၤ

**OFFICE OF
THE SAINT PAUL
CITY ATTORNEY**

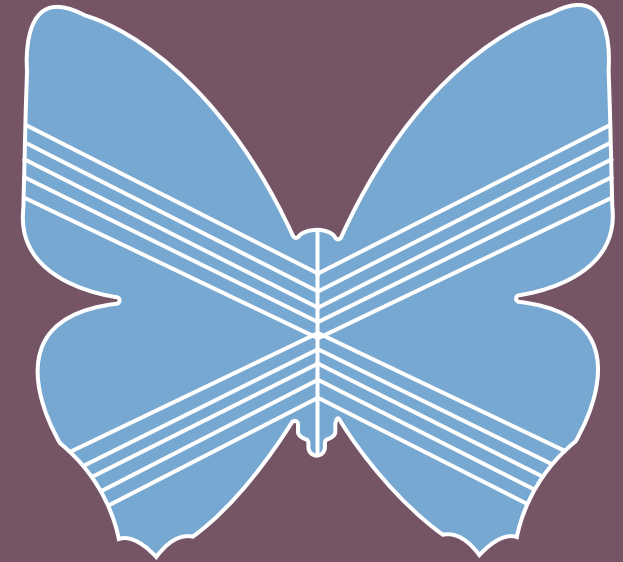
15 Kellogg Blvd. West

500 City Hall

Saint Paul, MN 55102

(651) 266-8740

TTY 711 (Minnesota Relay)

ကွီၢ်မ့ၣ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အ တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်

ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အတၢ်ဒိဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါ

ဖဲတၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်ဘျီၣ်အကတီၢ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢကွၢ်မ့ၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဆဲးကျိးဆဲးကျါခိဖျါတၢ်တဲသကိးတၢ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးလံာ်လိၤလိၤဆူကွၢ်ဘျီၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတမ့ၢ်တၢ်လိၣ်ဘၣ်သန့က့, တၢ်အံၤဖျါဖဲတၢ်ခွဲးဂ့ၤယၢ်ဘၣ်လၢ ကတဲဘၣ်ဝဲကွၢ်မ့ၢ်အတၢ်ဒိဘၣ်လၢနတူၢ်ဘၣ်ဆိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ကူၣ်လိၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်အဖိခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဟ့ၣ်ခိၣ်ဟ့ၣ်နီၤလီၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အတၢ်ဒိဘၣ်တၢ်ပၢ်ဖျါတဖၣ်ဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်ဒီးစံၣ်ညီၣ်ကွၢ်တချုးတၢ်မၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်သံကွၢ်လၢတၢ်ညီၣ်န့ၣ်သံကွၢ်အိၤ

မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသးဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်လိၣ်ကွၢ်အခါလဲၣ်.

ဖဲပုၤလိၣ်ကွၢ် ပုၤတကၤဒီးကွၢ်မ့ၢ်ဖဲ ဒီးအဖဲပၢ်ဖျါထီၣ်အသးဖဲ ကွၢ်ဘျီၣ်အဆိကတၢ်တဘျီအလိၢ်ခံန့ၣ်တၢ်ကိးဆိၣ်လၢ တၢ်လိၣ်ဘၣ်လိၣ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတူၢ်ကွၢ်မ့ၢ်ဆိၣ်လၢတၢ်ဒုးယၢ် (ယိၣ်) အပူၤန့ၣ်, စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ကဆုၣ်ကိး မ့တမ့ၢ် ပျါလိၤပုၤတူၢ်ကွၢ်လၢတၢ်ဆိၣ်သး/တၢ်အၢၣ်လိၤအိၤလီၤအထံၣ်အဘိၤလိၤတၢ်လိၤဆဲးအဖိလၢ် လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကပၣ်ယုၣ်ဒီး ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်တၢ်ပၢ်ပနီၣ်, လၢအမ့ၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်လိၤတၢ်ကလုာ်လၢ တဘၣ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးကျါဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်, တစုးကၢကသံၣ်မ့ၢ်ဘျီဒီး မ့တမ့ၢ် သံးစိၤကံၤစိၤ, လူၤပိာ်မၤထွဲဒီးသဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အကၤတဖၣ်ဆိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ယုၣ်လိၤအိၤဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်လိၣ်ကွၢ်အကတီၢ်သ့, ဘၣ်ဆၣ်တဘျီတခိၣ်တသ့ဘၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်တချုးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ် (pretrial hearing) န့ၣ်လီၤ. တချုးတၢ်လိၣ်ဘၣ်လိၣ်ကွၢ်န့ၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးပုၤန့ၣ်တၢ်မူဒါခိၣ်ကဆဲးကျိးန့ၣ်လၢကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢနအိၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်သကွၢ်ကညးတၢ်အၢၣ်လိၤအိၤလီၤတဖၣ်လၢန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသးဖဲတချုးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်လဲၣ်.

တချုးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်, ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ပုၤအုၣ်သးဖိးမံမူဒါခိၣ်ကဆဲးကျိးန့ၣ်, ဒ်သိးန့ဟ့ၣ်လိၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်အစၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤတၢ်ကဟ့ၣ်လိၤအိၤဆူ ပီၢ်ရီလိၣ်ကွၢ်တချုးလၢ တချုးထီၣ်ကွၢ်ဘျီၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပီၢ်ရီလိၣ်ကွၢ် ကကွၢ်ထံဆိကမိၣ်နတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ, ဘၣ်ဆၣ်ကမၤတၢ်ဆာတ်လၢခံကတၢ်လၢ အဒီးသန့ထီၣ်သးလၢတၢ်သကွၢ်ကညးတၢ်တၢ်ပိၣ်တဲကျဲၤသကိးတၢ်အဖိခိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတချုးတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်တၢ်ဆိၣ်ဖိၣ်န့ၣ်, ပုၤတူၢ်ကွၢ်, ပီၢ်ရီလိၣ်ကွၢ်, ဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်အပီၢ်ရီ ကဂုၢ်ကျိးစၢးစံၣ်ညီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်လၢ မၤအသးသ့တဖၣ်န့ၣ် ကပၣ်ယုၣ်ဒီး တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဒီး တၢ်ကမၣ်လၢတၢ်ယုစုအိၣ်လိး, တၢ်ပၢ်ဖျါထီၣ်လၢတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ကမၣ်ဒီး တၢ်ယုအိၣ်လိးစုလၢအစုၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ပျါဖျါးကွၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်အံၤတၢ်

စံၣ်ညီၣ်တၢ်ဆိၣ်ဖဲအံၤမ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်, တၢ်ကရဲၣ်ကျဲၤမၤတၢ်လိၣ်ဘၣ်လိၣ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်တၢ်မနုၤကမၤအသးဖဲတၢ်ကျဲၤဘၢကျဲၤကွၢ်လဲၣ်.

တလၢကွၢ်တၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်သးဒုဒိလၢအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အပီၢ်န့ၣ်, ကီၢ်စံၣ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဝဲတၢ်ယိၣ်ယၢလၢကဆုၣ်အသးလၢ ကျူၣ်ရံၣ် မ့တမ့ၢ်စံၣ်ညီၣ်ကွၢ် အဆိၣ်လၢ ပုၤတူၢ်ကွၢ်တဂၤအံၤဆိၣ်ဒီးအတၢ်ကမၣ်လၢအမၤကမၣ်ကွၢ်မ့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စံၣ်ကကိးပုၤအုၣ်သးလၢ ကဟဲဆူကွၢ်ဘျီၣ်လၢ ကဟဲအုၣ်အသးဘၣ်ယးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်ဆဲးကျါအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤမ့ၢ်ဆိၣ်တလဲအသးန့ၣ် ယကြား

မၤမနုၤလဲၣ်.

နလီၢ်အိၣ်ဆိးထံး မ့တမ့ၢ် နလိတဲစိနီၣ်ဂံၢ် မ့ၢ်ဆိတလဲန့ၣ်, ဝံသးစူဆဲးကျါ နပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် ပုၤအုၣ်သး အပုၤန့ၣ်တၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်တသ့ၣ်ညါလၢအကဲမတၤလဲၣ်န့ၣ်, တၢ်ကွဲးလိၤအိၤလၢနလံာ်ပရၢ မ့တမ့ၢ် ကိးလိတဲစိဆူ 651-266-8740 တက့ၢ်. နမ့ၢ်သးလိလၢ တၢ်ကဆဲးကျါနခိဖျါ အံၤမ့(လ)န့ၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါအိၤန့ၣ်တက့ၢ်.

ယမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးန့ၣ် ယကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်.

တချုးလၢတၢ်ထီၣ်ရူတုန့ၣ်, နကမၤန့ၢ်ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးန့ၣ်လၢ နကဟဲပၢ်ဖျါထီၣ်နသးလၢကွၢ်ဘျီၣ်လၢ နကဟ့ၣ်တၢ်အုၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးအပူၤ, ကကွဲးရဲၣ်လိၤတဲတၢ်ဆၢကတီၢ်ဒီးတၢ်လိၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ တၢ်ကထီၣ်ရူအဂီၢ်ဒီး တၢ်ဆဲးကျါအတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ နပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အပုၤအုၣ်သးပုၤန့ၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဝံသးစူဆဲးကျါ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အပုၤအုၣ်သးပုၤန့ၣ်တၢ်လၢတၢ်ကွဲးရဲၣ်လိၤအိၤလၢ ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးလံာ်ပရၢအပူၤ တသ့ဖဲအသ့ အချူကတၢ်တက့ၢ်. သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်လၢကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးလံာ်ပရၢန့ၣ် မ့ၢ်ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်န့ၣ်လိၤဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်န့ၣ်တက့ၢ်. နကဘၣ်လူၤပိာ်မၤထွဲဒ်ကွၢ်ဘျီၣ်အတၢ်ကိးတၢ်န့ၣ်လိၤဟ့ၣ်တၢ်ကလုာ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤတူၢ်ဘၣ်ကွၢ်မ့ၢ်အတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်တဖၣ်

- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကပတံထီၣ်ကျိၣ်စုအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ (တၢ်ဟ့ၣ်စုအိၣ်လိး) ခိဖျါတၢ်လိၤမၤအိၣ်ထီၣ်လၢ မ့ၢ်ကျိၤဖဲၤကွၢ်တကပၤခိဖျါ ကွၢ်မ့ၢ်တၢ်စုအုၣ်ခိၣ်တကးအိၣ်ထီၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် တကျါၤဘၢယုၣ်ဒီး တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အတၢ်လိၤမၤတဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. လၢနကပတံထီၣ်တၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအဂီၢ် ကိး. 651-201-7300, ext 1န့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကအိၣ်ခိးတၢ်ဆိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢပူၤဖျါဖျါးလၢ တၢ်ဆိၣ်ခိးတၢ်အလီၢ်ကဝီၤ, ဘၣ်တၢ်ပၢ်ဆိၣ်လိၤဖးအိၣ်ဒီးပုၤတူၢ်ကွၢ်ဖဲ တၢ်ထီၣ်ကွၢ်ဘျီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.

- နမ့ၢ်ဘၣ်လဲၤပၢ်ဖျါထီၣ်နသးဆူ ကွၢ်ဘျီၣ်န့ၣ်, နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ နကမၤန့ၢ်တၢ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဆိတလဲလၢ တၢ်မၤအကျိၤအကျဲဖဲ တၢ်ထီၣ်ရူထီၣ်တုအတၢ်မၤအကျိၤအကျဲတဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကယုပုၤအိၣ်ဒီးမူဒါလၢဖိၣ်ယၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိတဖၣ်လၢကဟံးယၢ်တၢ်ပၢ်ဖျါတဖၣ်လၢ အပၢ်ဖျါနမ့ၢ်မတၤလၢပုၤကမ့ၢ်ဖးဘၣ်ဆိၣ်သ့တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါအိၤ တၢ်သကွၢ်ကညးအတၢ်အၢၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကဂ့ၢ်လိၣ်ထီၣ်ဒါ တၢ်သကွၢ်ကညးအတၢ်အၢၣ်လီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆုၢ်န့ၣ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်လိၤတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် တခါဂ့ၤတခါဂ့ၤ, လၢထးခိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တမ့ၢ် လၢကွဲးဝဲမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့တမ့ၢ် မၤပီၢ်ရီလိၣ်ကွၢ်ကကဲန့ၢ် နခါၣ်စးဖဲ တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တဟ့ၣ်နဟ့ၣ် မ့တမ့ၢ် နတၢ်မၤအလီၢ်အိၣ်ဆိးထံး, အိၣ်ဖျါမ့ၢ်န့ၢ်, မ့တမ့ၢ် လိတဲစိနီၣ်ဂံၢ် ကွၢ်ဘျီၣ်လၢ တၢ်ဆိးထီၣ်ဆိလၢပုၤကိးဂၤ ကကန့ၣ်ဖဲ မ့တမ့ၢ်ဘၣ်လၢ စံၣ်ညီၣ်ကွၢ်ဆိကမိၣ်လၢအလိၣ်ဘၣ်သၢပျါအယိဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကယုထီၣ်တၢ်ကမၤတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်လၢအချူ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်တိာ်ကျဲၤလၢပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ်ကမၣ်အဆဲးဖိလၢအခိၣ်ထံးကတၢ်တဘျီတဖၣ်အဂီၢ်.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကဒုးသ့ၣ်ညါ တၢ်စံၣ်ညီၣ်တၢ်မူးတၢ်ရဲၣ်လၢခံကတၢ်တခါအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဟံးန့ၢ်ခွဲးလၢ တၢ်မၤလၢကလဲၤအုၣ်သးဖဲကွၢ်ဘျီၣ်လၢတဆိၣ်ဒီးတၢ်မၤကစၢအတၢ်ဖိၣ်ယံးအိၤလၢတၢ်သိၣ်တၢ်သိဘၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကဟ့ၣ်ကူၣ်လၢ ကလဲၤထီၣ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဆူ ပုၤတူၢ်ကွၢ်အဆိၣ်န့ၣ်လီၤ. န, မ့တမ့ၢ် ပုၤလိၣ်ကွၢ်ကကဲန့ၢ်စး, ဒီးတီၣ်ဖျါထီၣ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလံာ်ပၢ်ဖျါလၢ ထးခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢတၢ်ကွဲးအိၤဖဲ တၢ်ထီၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကယုကွၢ်ဘျီၣ်လၢ ကမၤပုၤတူၢ်ကွၢ် ဟ့ၣ်တၢ်လိၤမၤလၢ နတူၢ်ဘၣ်အိၤခိဖျါ ကွၢ်မ့ၢ်တခါအံၤအိၣ်ထီၣ်အယိ (တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဆိၣ်လိး), လၢအပၢ်ယုၣ်ဒီးကသံၣ်ကသိဒီးတၢ်ကစူၤယၢ်ဘျီအပူၤလီၤလဲၣ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.နအိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ ကယုပုၤတူၢ်ကွၢ်အပုၤဘၣ်မ့ဘၣ်ဒါဘၣ်ယးသဲးစးတၢ်ပျါပုၤသနီၤလၢ ကယုထီၣ်တၢ်ကကွၢ်ကဒါက့ၢ်န့ၢ်အိၤ တၢ်ပျါပုၤသနီၤအတၢ်စံၣ်ညီၣ်ဒိကန့ၣ်ဖဲ ပုၤတူၢ်ကွၢ်တဟ့ၣ်စုအိၣ်လိးဒ် တၢ်န့ၣ်လီၤအိၤအသိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.
- လၢတၢ်မူးတၢ်ရဲၣ်အဂ့ၢ်ဘၣ်ထွဲ မ့ၢ်ခွါသ့ၣ်ထံးတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်, နတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်အိၣ်လၢ ကသ့ၣ်ညါ တၢ်မၤကွၢ်ပုၤတူၢ်ကွၢ်အသ့ၣ်လၢကဆာတ်ဝဲမ့ၢ်အဆိၣ်ဒီHIV တၢ်ဆါခါန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကသ့ၣ်ညါဝဲဖဲ တၢ်ပျါကွၢ်ပုၤတူၢ်ကွၢ်လၢ တၢ်ဒုးယၢ်အလီၢ် မ့တမ့ၢ် ဆုၢ်ယိၤအိၤဆူ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢစုၤအလီၢ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. နကဘၣ်ကွဲးယုထီၣ်တၢ်အံၤဆူ ယိာ်အခိၣ်မံးရှၢၣ် မ့တမ့ၢ်အဆဲးလၢအလီၢ်ခဲတကပၤ